

напр., Павел Морев, Спасуна. Лила трябва да засенчи във всяко отношение волевата и привлекателна фигура на Ирина, на която общественото чувство си остава все още чуждо. Павел Морев също би могъл да получи нови подробности като положителен герой с ръководна роля в действието.

Д. Димов успешно и дори увлекателно и високо художествено изобразява ожесточената класова борба, вплитайки в нея и елемент на интернационализъм (съвместни действия на български и гръцки патриоти-партизани), дава редица сцени на лични и класови конфликти, засяга политическия живот и бита както на върхушката, така и на народа, спира се подробно на душевния живот на героите, но с превес за буржоазията в известни моменти. Един от силните моменти в романа е предсмъртното състояние на каления в борбите Шишко. „Настъпиха последните мигове на живота. И тогава Шишко съзна, че партията му казваше: „Браво, старче, ти удържа!... Ти удържа както в тесняшките дни, когато нещата не ти бяха ясни, но ходеше по митингите и загуби окото си. Ти удържа както през дните на голямата стачка, когато тютюневите господари разиграваха стачния комитет и се опитаха дори да те подкупят, а след безуспешния опит да направят това полицията те смаза от бой... Ти удържа както в годините на своя нелегален и партизански живот, когато в часовете на смъртна опасност, на глад и ледени нощи пак не падаше духом... И сега, в последното сражение, ти пак удържа... Ти даваше, каквото можеше, и понеже го даваше от сърце, партията ти благодарил.“

Изобщо „Тютюн“ заема най-високото място в антифашистката тематика като изобличително и богато в познавателно отношение произведение и особено във въздействено отношение — като рядко мобилизираща и възпитателна книга за нашето време.

Романът „На живот и смърт“ взема за предмет по-къс отрез от фашистката диктатура — от нашествието на хитлеристките пълчища в Съветския съюз до народната победа и посрещането на съветските воини. В романа са засегнати тежките дни на народа под фашистка власт, полицейските издевателства над комунистите и мъжественият отпор на масите под ръководството на партията против фашизма. Действието и тук става и в града, и в селото като израз на сътрудничеството между трудовото селячество и работническата класа с народната интелигенция. Д. Ангелов се спира на средната буржоазия в провинцията и нейния елит — народни представители, търговци, чиновници и военно-полицейски апарат. Личната интрига засяга любовта на Евгений Милев, лекар, и селската учителка Росинка. Безпартийният лекар неусетно се включва в борбата поради чувствата си към партийната функционерка Росинка. В този сюжетен кръг се разкриват събитията и епохата на суровите изпитания за трудовия народ и разгарянето на класовата борба след нахлуването на фашистите в Съветския съюз.

Въпреки многото достойнства на романа в идейно-художествено отношение той не е лишен от слабости, които намаляват значението